

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Open & Distance Education)

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली-११० ०५८

आचार्यसेतुः (ज्यौतिषम्) (तृतीयपत्रम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2022-23

पत्रम् - ..... विषयः - .....
अध्येतुः नाम - ..... पञ्जीकरणसंख्या - .....
अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः - .....
अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः - .....

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम .....
मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः .....
मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः .....
अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः

खण्डाः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः - 100	प्राप्ताङ्काः -

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनः प्रेषणदिनाङ्कः - .....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् .....

दिनाङ्कः .....

आचार्यसेतुः (ज्यौतिषम्) – तृतीयपत्रम्

विषयः - मुहूर्त्तचिन्तामणिः (वास्तुप्रकरणम्) पूर्णाङ्काः-100

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति। अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम्।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः - क

प्रश्नाः - विंशतिः समाधेयाः अङ्काः - 02 x 20 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five questions . Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. “अ, इ, उ, ए” कस्य नक्षत्रस्याक्षराणि भवन्ति ?
2. कटपयादिसंख्याक्रमे चवर्गस्य संख्या का भवति ?
3. अर्थदः कः भवति ?
4. कुम्भराशेः स्वरूपं कीदृशम् ?
5. पूर्वदिग्धिपतिः कः ?
6. दक्षिणपूर्वयोर्मध्ये का दिक् ?
7. मनःकारकः ग्रहः कः ?
8. चन्द्रस्य उच्चराशिः कः ?
9. 'इज्यः' इति पदेन कः ग्रहः बोध्यः ?
10. राहुमुखज्ञानस्य प्रयोजनं किम् ?
11. अवर्गः कस्यां दिशि बलिष्ठः ?
12. शम्भुकोणः कः ?
13. वृषाये मुख्यद्वारस्य का दिक् ?
14. आयाः कति सङ्ख्यकाः के च ते ?
15. “शाला” इत्युक्ते किम् ?
16. वृत्ताकृति - भूखण्डः किं प्रयच्छति ?
17. द्रव्यज्ञानाय किम् सूत्रम् ?
18. गृहारम्भे सर्वथा त्याज्याः तिथयः का : ?

19. पञ्चकनक्षत्रेषु कानि नक्षत्राणि अन्तर्भवन्ति ?
20. पञ्चाङ्गानि कानि ?
21. गृहारम्भे सर्वथा त्याज्यनक्षत्राणि कानि ?
22. का शम्भुदिक् ?
23. चतुर्विधाः भूमिप्रकाराः के ?
24. द्वारस्थापनार्थं शुभवासरः कः ?
25. ब्रह्मस्थानं व्यावसायिकभवने कुत्र भवति ?

खण्डः - ख

प्रश्नाः - पञ्च समाधेयाः

अङ्काः- 08 x 05 = 40

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकं प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. काकिणीविचारः कथं क्रियते ? सोदाहरणं प्रतिपादयत ।
2. गृहगृहेशयोः मेलापकं कथं क्रियते ? सोदाहरणं प्रतिपादयत ।
3. सप्तशलाकाचक्रविधिर्लेख्यः ।
4. द्वादशराशीनां ग्रामे निषिद्धस्थानानि कानि ? सोदाहरणं लिखत ।
5. गृहारम्भे पञ्चाङ्गशुद्धिविचारं सप्रमाणं विशदयत ।
6. कूपखनने प्रयुक्तानां कूपचक्राणां सफलं विवेचनं कुरुत ।
7. इष्टकालसाधनं निरूपयत ।
8. षोडशग्रहाणि कानि ? तेषां लक्षणं लिखत ।

खण्डः - ग

प्रश्नाः - द्वौ समाधेयौ

अङ्काः - 10 x 02 = 20

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ । प्रत्येकं प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains four questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. राहुमुखपुच्छविषयमधिकृत्य निबन्धो लेख्यः ।
2. कटपयादिसंख्याज्ञानं सम्पूर्णं विवृणुत ।
3. नक्षत्रकृत्यानि लिखत ।
4. ग्रहाणां गोचरफलविषयमधिकृत्य यथाग्रन्थं निबन्धो लेख्यः।

